

సాక్షాత్

ఎ.వి.నీతారెమ్మమ్మ

సాయంత్రం యిల్లుజేరిన రాజారావుకి గుమ్మంలో సరళ కన్పించకపోగానే ఆశ్చర్యమేసింది - ఆశ్చర్యంతో పాటు ఆనుమానం కూడ వచ్చింది - రోజూ అయితే ఆ వేశకు తలుపులు తీసుకుని తర్ర గురించి ఎదురు చూసేది సరళ-

రాజారావు వస్మాకనే కాపీలు కలిపేది - అంతవరకూ ఆమె కూడ తాగేదికాదు. తలుపుతట్టిన పది నిమిషాల తర్వాత వచ్చి గడియతీసి వెళ్ళిపోయింది సరళ - ఈ మాటు రాజారావుకి తన ఆనుమానం నిజమేమోనన్న నమ్మకం కలిగింది.

సరళ ఎంచేతనో అలిగింది-లేకుంటే ఎందుకలా ముఖం చాచేసుకు తిరుగు తుంది? కాఫీ యివ్వకపోతేపోయే కనీసం మాట్లాడానికేం?

ఆఫీసులో కష్టపడి యింటికి వచ్చిన మగాడిని విసిగించకూడదనైనా వుండదు కాబోలు యీ ఆడవాళ్ళకి.

రాజారావు తన మనసులో రగులు తున్న ఆలోచనలను ఆక్కడితో ఆపాడు-ఆడదానిక అందుకా శ్రీమతికి అలకొచ్చినా కోపమొచ్చినా మగాడికి ఎటువంటి ఆలోచనలు పంపావు. ఆమె కోపానికి తట్టుకోవాలి. యేమన్నావదాలి- చిరునవ్వుతోనే జవాబు చెప్పాలి- ప్రేమతో లాలించాలి-లేకపోతే ఆనాటి నుంచి నాలుగు రోజుల వరకూ పిల్లి పొయ్యిలోనూ, తామువిడివిడిగానూ పడుకోటం తప్పదు!

ఈజీ చైర్ లో కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న రాజారావుకు ఎదురుగా రాఫీకప్పతో నిలిచిన సరళని చూస్తే ఆశ్చర్యమేసింది. కాఫీ కప్పు అందుకుంటూ ముఖం లోకి చూశాడు. గాఢ నిద్రయి శిచిన తర్వాత వుండే కళ్ళలా ఆమె కళ్ళు పుబ్బి వున్నాయి-తెల్లటి ఆ బుగ్గల మీద చారలు స్పష్టంగా కన్పించాయి.

కాఫీ కప్పును క్రింద పెట్టి మృదువుగా ఆమె చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకున్నాడు రాజారావు.

“నన్నొదలండి-నా కవతల బండ్లెడు

చాకిరీ వుంది. మీతో సరసాలాడానికి నా కెలా కుడుర్తుంది” అంటూ తప్పించు కుని వెళ్ళిపోయింది సరళ-ఆమెకంఠంలో ముసుపున్న సరళత కన్పించలేదు.

ఎంత ఆలోచించినా ఆమె కోపానికి కారణమేమిటో వూహించలేకపోయాడు రాజారావు.

స్నానంచేసేవచ్చి వంటింట్లో ఆమె కెదురుగా పీట వాళ్ళు కూర్చున్నాడు. సరళ అదేం పట్టించుకోనట్లు తన పనిలో తాను నిమగ్నమై పోయింది

“మా సరళాదేవికి సినిమా చూపించి ఎన్నాళ్ళయిందో - వెళ్ళే బాగుణ్ణు-” అన్నాడు ఆమెవైపు చూసి

సరళ వెనక్కు తిరిగి రాజారావు కళ్ళ లోకి ఎర్రగా చూసింది-ఆదే అదను చేసుకుని రాజారావు చిన్న నవ్వునవ్వి

“ఏం వెళ్ళామా” అన్నాడు.

“నా కదొక్కటే తక్కువైంది - అయినా వెళ్ళానో వీరకొనాలనీ, సినిమా చూపించాలనీ, పుస్తకులు తేవాలనీ ఒకరు చెబితేగాని తెలియని మీలోయింతమార్పు రావటం నా అద్భుతమే.” అంది వెటకారజంగా

రాజారావు వున్న ఫాళంగా లేచి వెళ్ళి సరళ రెండు భుజాల్నీ తన చేతుల్లో బిగించి ఆమెకు తన వైపుకు తిప్పుకున్నాడు.

“ఏమిటో చాల వేడిమీదున్నారు ఆమ్మాయిగారు! అన్నాడు.”

“వయసులోని యీ వేడి యీ కోరికలూ మీకు పనికిరావుగా - ఎంతసేపూ మీరు చెప్పినట్లు క్షయాలి. మీ మాటలు ఎంటూ మీ చేతిలో కీలుబొమ్మ అవ్వాలి. అప్పుడే మీకు సంతృప్తి” అంది- ఉక్రోషంగా.

గాలి తనమీదకు మళ్ళించని తెలియ గానే రాజారావుకి అసలు సంగతి అర్థమైంది. సరళ చిరకాల స్నేహితురాలు వనజ వచ్చి వుంటుంది - వచ్చింది వచ్చినట్లుండక వాళ్ళాయనగారికి జీతమెంత పెరిగిందో, తనకెన్ని చెయ్యకొన్నారో, యింట్లో యేయే నామానులు కొన్నదో అన్నీ చెబుతుంది. ఆమెకదే పని. వైగా ‘గేస్టెప్’ ‘కుక్కరూ’ లేనిదే వంటమిటమ్మా అంటుంది-మీరు విమ్ వాడరూ? అని ఆశ్చర్యపోతుంది. డబుల్ కాట్ బెడ్ లేకుంటే నా కసలు నిద్రపట్టదు-’ ఈ ధోరణిలో సాగుతుందామె సంభాషణ.

ఆ మధ్య వాళ్ళ చుట్టూ పెళ్ళికిసరళ వెళ్ళే తీసుకొచ్చేందుకు తనువెళ్ళినప్పుడు విన్నా డామె మాటలు. కాకపోయినా మనిషి తత్వం తెల్సుకోవడమెంతసేపు?

‘ఏయ్ సరళా-మనం దెబ్బలాడుకోడం మాటకేంగాని వెళ్ళామా వద్దా చెప్పు-’ అన్నాడు నెమ్మదిగా.

“నేనేం దెబ్బలాడాను? అయినా నా మొహం ఎప్పుడూ మీ కళ్ళకలాగే కన్పిస్తుంది-నలుగురిలో తేళ్ళేటప్పుడు మంచి

చీర కావాలనడం మీ దృష్టిలో తప్పు - అంతేగా? అటువంటి కోరికలు నేనుకోరకూడదు. నెలకు మూడోదలు తెచ్చుకుంటున్న...డిపెళ్ళాం ఎలా వుండాలో మీకు తెలియక పోయినా నాకు తెల్సు. నేనే భర్తయి మీరేభార్య అయితే నేనెలా చూసేవానో మీకు తెలిసేది!”

ఈ మాటకు రాజారావుకి నవ్వాగలేదు.

సరళకి ఫుల్ వాయిల్ చీరమీదకంటె నైలెక్స్ చీరమీద, నైలెక్స్ చీరమీదకంటె కోలీసింఫ్ చీరమీద మక్కువ ఎక్కువన్న సంగతి తనకు తెల్సు. జీతం మూడోదలన్నమాటేగాని చేతికొచ్చేది రెండోదలకు మించదు. ఇంటద్దెకు, బాకీలకూ పోగా పదోతొక్కు పైసా మిగలదు. కాని ఆపాటిదానికే మూడోదలు తెచ్చుకొంటున్నామని గర్వపడ్డం రాజారావు కిష్టంవుండదు.

సరళమాత్రం హోదాగా వుండాలంటుంది-చీరలంటుంది-నగలంటుంది-స్టీలు గిన్నెలంటుంది-గేస్ పొయ్యి అంటుంది.

రాజారావు అన్నిటికీ సరే నంటూనే వాయిదాలు వేస్తాడు.

“నాకీసారి కోలీసింఫ్ చీర కొంటేనే మీతో సిన్యాకి రావటం-అంత వరకూ రాను. నన్ను పిలవకండి-”అంటూ వెళ్ళిపోయింది సరళ.

లేచి పడకగదిలోకి వచ్చి రాజారావుకి వనజ వచ్చి వెళ్ళినట్లు నిర్ధారణ

అయింది. హార్టిక్స్ త్రాగిన ఎంగిలి కప్పులు ఆక్కడే వున్నాయి. తనకంటే గొప్పవారొస్తేనేగాని హార్టిక్స్ కలవదు సరళ - నీరసంగా వున్నా తను తాగదు ఒకరి దగ్గతైనా మనకు గౌరవం వుండక పోతే ఎలా అంటుంది.

వచ్చే జీతంతో శక్తికి మించిన పరుగులు పెట్టకూడదని ఎలా చెప్పాతో, ఆమెనెలా మాతాలో ఎప్పటికీ అర్థం గాని సమస్యయింది రాజారావుకి.

ఆరోజుకిక ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. రాజారావుకి ఖోజనంపెట్టి తను తినకుండానే లైటూర్ని పడుకుంది సరళ - మనసులో వున్నా యేమి ఆనలేక వూతుకున్నాడు రాజారావు.

భార్యాభర్తల మధ్య ఎన్ని తేడాల్ని ప్రాయాలున్నా మళ్ళీ కలిసిపోవటం సహజం. వారం రోజుల్లో మళ్ళీ మామూలు మనుషులై పోయారు సరళ, రాజారావు. కాని రాజారావు మనసులో ఆరాటం పోలేదు.

శనివారం వుదయం ఆఫీసుకు వెళ్తూ "అన్నట్టు సరళ నీకు చెప్పడమే మరచి పోయాను. నా చిన్ననాటి స్నేహితుడు గోపాల్ నిన్న కనిపించాడు. వుద్యోగం లేదట-అత్రవారి దీ వూరేనట. అయ్యో అనిపించినా యేం చేయగలం చెప్పు. వుద్యోగం లేకుండా పెళ్ళిచేసుకోవడమే తప్ప - మా యింటికోసారి రారా

అన్నాను" రాజారావు మాట వూర్తి కాకుండానే.

"అయ్యో మీ స్నేహం ఐంగారంగానూ, పోనీ ఆదివారం కదా భోజనానికైనా ఆ యిల్లాలితో రమ్మనలేకపోయారా?" అంది సరళ.

"అదేఅదే - ఆ మాటే అందామనుకున్నాను. కాని నువ్వేమంటావోనని..." నసిగాడు రాజారావు.

"నే నెప్పుడైనా మీ యిష్టానికట్టాచ్చానా చెప్పండి - యిప్పుడైతేనేం పిలవండి" అంది.

ఎగిరి గంతేసి వెళ్ళిపోయాడు రాజారావు.

* * *

ఆ రోజే యిల్లు కడిగి గడులన్నీ శుభ్రంగా సర్దింపి సరళ - అల్మారాలో సామానంతా నీటుగా అమర్చింది, ఫోటోలు తుడిచి యధాస్థానంలో వుంచింది. ముందు గదిలో చేబుకోమీద కొత్తగుడ్డ వేసి కుర్చీలు చక్కగా అమర్చింది. వంటింట్లో డబ్బాలన్నీ సర్దిస్టావ్లు ఎత్తుగా పెట్టుకుంది - పినిపిల్లను పెందరాడే రమ్మని ఆర్డరు జారీ చేసింది.

ఆ సాయంత్రం రాజారావుకు ఇంట్లో చాలా మార్పులు కనిపించాయి - యిద్దరొస్తున్నారంటే పదిమందికీ సరిపడ హడావుడి చేస్తుంది సరళ - వాళ్ళముందు తమ హాదా అంతస్తులను చూపాలనే ఆమె తాపత్రయం.

మారు మాట్లాడకుండా తనలో తనే నవ్వుకుని వూరుకున్నాడు రాజారావు.

* * *

“అబ్బబ్బబ్బ! యికా నిద్రలేవ లేదూ?” అంటూ వచ్చిన సరళ కేకకు కళ్ళువిప్పి చూశాడు రాజారావు స్నానం చేసి మంచిబీర కట్టుకొని మల్లెపువ్వులా తయారైంది సరళ - లేచి దంతావధానం చేసుకునేసరికి బేబుల్ మీద కాఫీ, దానితో పాటు డైలీ పేపరు రెడిగా వున్నాయి.

స్నానం చేసి వస్తూ వంటింట్లోకి తొంగి చూసిన రాజారావుకి సరళ

యిడ్డీపేట్లు క్రిందికి దించు తూ కనిపించింది.

‘భారీయేర్పాట్లే!’ అనుకున్నాడు. మనసులో—

తొమ్మిది అయ్యేసరికి గోపాలం, అతని భార్య లత రానేవచ్చారు. ముందు గదిలో కాస్సేపు కూర్చునిపరిచయాలూ, మాటామంతీ అయ్యాక టిఫిన్ అందించింది సరళ—

“నాక్కడెందుకండీ—నేనూ లోపలి కొస్తా” అంది లత.

“మాయింట్లో అటువంటి మొహ

మాటాలేం లేవు అని సరళ అంటున్నా తన స్నేహితు పట్టుకుని లోపలికి వచ్చేసింది లత.

మగాళ్ళిద్దరూ ముందు గదిలో మాటల్లో పడ్డారు.

కాఫీ లయ్యాక లతకు యిల్లంతా చూపించింది సరళ.

'ఈ మాత్రం పొర్లనన్నా లేకపోతే తోచదు సుమండీ - బాత్ రూము లేవట్టి సెపరేట్ గా లేకపోతే అసలు కుదరదుమాకు. నూటపాతికయిస్తున్నాం' అంటూ మొదలుపెట్టి తను ఆమెముందు ఎంత గొప్పదో నిరూపించే అన్ని ప్రయత్నాలూ చేసింది సరళ. అంతావిన్ను లత తన గోడు మొదలు పెట్టింది.

"యేమిటో వదినగారూ - అన్నయ్యగారికి వుద్యోగముండ బట్టి నాలుగూ కొనుక్కుని హాయిగా వుండగలుగుతున్నారు. వైవారని వైసా ఆడగక్కరలేదు.

మీ అన్నయ్యగారి పరిస్థితి చూడండి - ఏఒక్క వుద్యోగాన్నీ నిలబెట్టుకోరు - తన చదువుకి, హోదాకి తగిన వుద్యోగం రాలేదని అన్నిటిరీ విడిచి పెట్టేస్తున్నారు. చూడండి! మా యింట్లో ఒక విలువైన సామానులేదు - అమ్ముకుంది కన్నా ఒక నగలేదు - యేమైనా సంసారం మగవాడిమీద ఆధారపడి వుంటుంది - మ గ వా డు స్థిర మైన

వాడైతే అవదానికి అంతకంటే అదృష్టమేముంటుంది? స్థిరత్వమంటావుంటే పెళ్ళానికి కొనేచీర దగ్గరనుండి స్వంతానికోయిల్లు కట్టుకునే వరకూ అన్నీ స్వయంగా చూసుకుంటారు - ఉన్నదాంట్లోనే క్లబ్బంగా గడుపుతారు.

మీ అన్నయ్యగారలాకాదు. ఈ రోజు వంద తెచ్చారంటే అవి ఆర్పేసేవరకూ నిద్ర పట్టదాయనకు. ఇకప్రెండుతో సినీమాలకు క్లబ్బే గొప్పకోసం పదులూ పాతికలూ ఖర్చుచేస్తారు. యింట్లో బియ్యం లేవని తెల్సినాకూడా. చూడండి మనం ఆడవాళ్ళం - జనమే యేదో పొదుపు చెయ్యాలి. వాళ్ళ దుబారాని అరికట్టాలి ఈ మాటపైకంటే ఆయనకు కోపం - 'నేనేం దుబారా చేశాను.' అంటారు. మీరే ఆలోచించండి వుట్టింది ఆడపిల్ల - రేపుదాని బాధ్యతం తా మోసి దాని ముద్దూ ముచ్చటూ ఎవరు చూస్తారు చెప్పండి? ఈ చీర చూడండి నూటనలభైపెట్టి కొన్నారు - ఇంతకు ముందు చేసే వుద్యోగం వూడినప్పుడు చేతికొచ్చిన మూడొందలుపెట్టి యీ చీర కొన్నారు - అయనో డెర్రిన్ జత ఉట్టించుకున్నారు. వద్దని అనను - కానీ మన పరిస్థితి రూడ చూసుకోవాలి కదండీ"

లతమాటలు వింటూంటే సరళలో కొంత చైతన్యం కలిగింది. లత చెప్పినది నిజమే -

భితకూ మీవారు
తొగ్గొచ్చిరని ఎలా
కనుపెక్కున్నాక?

గులాక్ష్మి కన్ను
ఎగిరి చూసి
అత్తగారూ! సేత
విదీ అనంగారు!

మగవాడి అండలేకపోతే ఆడదెందుకు పనికొస్తుంది? ఆలాగే స్థిరత్వంలేని మగాడితో చేసే కాపరంకంటే ఆడదానికి నరకమే మేలు:

భోజనాలై వాళ్ళు వెళ్ళిపోయినా లత మాటలే సరళ మనస్సులో నాటుకుని బలంగా పనిచేయడం మొదలుపెట్టాయి.

అన్ని విధాలా తనకు అనువైన తర్ర లభించాడు. కానీ తనే పై పై

ఆశలకులోనై జీవితాన్ని నరకం చేసు కుంటూండేమో ననిపించింది.

ఆ రాత్రి వంటరిగా పడుకున్న రాజారావుని గట్టిగా ప్రేమతో హత్తుకుంది సరళ - నిద్ర వస్తున్న రాజారావుకి పరిస్థితి అర్థమై నవ్వుకున్నాడు - స్నేహితుడి యుక్తి పనిచేసినందుకు సంతోషించాడు - ఆలా ఒకరికొకరు దగ్గరైన రాజారావు సరళా మరిజీవితంలో వేరు కాలేదు.